

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 155/2023
31.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Дашић, адвокат из ..., против туженог „НИС“ АД Нови Сад, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2111/22 од 21.09.2022. године, у седници одржаној 31.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2111/22 од 21.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П1 25/21 од 03.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности тог суда. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа услед претрпљеног злостављања на раду код туженог исплати 125.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је део тужбеног захтева за исплату законске затезне камате на досуђен износ главнице потраживања од 125.000,00 динара за период од подношења тужбе до пресуђења. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати 54.600,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2111/22 од 21.09.2022. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог и преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу тако што је одбијен захтев тужиоца за обавезивање туженог да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа услед претрпљеног злостављања на раду код туженог исплати 125.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 54.600,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до

исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.150,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка .

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог до 24.05.2013. године, када му је престао радни однос као технолошком вишку. Тужилац је поднео тужбу за заштиту од злостављања на раду 03.09.2012. године. У том судском поступку, који је окончан доношењем одлуке Врховног касационог суда Рев2 3221/19 од 09.07.2020. године је утврђено да је тужилац у периоду од 11.11.2011. године до 24.05.2013. године трпео злостављање на раду. Тужбеним захтевом тужилац тражи накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа услед претрпљеног злостављања на раду. Код тужиоца су се у време злостављања на раду и након тог периода јавили здравствени проблеми у виду психичких поремећаја, несанице, раздражљивости. У време трајања злостављања на раду тужилац је трпео душевне болове због повреде части и угледа услед чега се лечио код психијатра, а одређена му је и терапија коју и даље користи. Приложена медицинска документација – извештаји лекара датирају од 02.04.2013. године и 07.05.2013. године. У време трајања злостављања на раду од стране колега, као и од стране породице је промењен однос према тужиоцу, а што је код њега изазвало осећање неспокојства и забринутости.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да му исплати тражену нематеријалну штету за душевне болове због повреде части и угледа. По налажењу првостепеног суда приговор застарелости тужиочевог потраживања није основан јер је подношењем тужбе 03.09.2012. године Вишем суду у Београду тужилац у смислу члана 388 Закона о облигационим односима прекинуо застаревање потраживања накнаде штете проистекле из злостављања. Како је спор по наведеној тужби тужиоца окончан доношењем одлуке Врховног касационог суда Рев2 3221/19 од 09.07.2020. године, а законски рок за оцену застарелости потраживања из члана 376 Закона о облигационим односима се рачуна од окончања спора у коме је утврђено да је тужилац злостављан на раду, у складу са чланом 392. став 1. и 3. Закона о облигационим односима, тужиочево потраживање није застарело с обзиром да је тужба за накнаду нематеријалне штете у овој правној ствари поднета 21.07.2021. године.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца налазећи да је основан приговор застарелости. Тужба за накнаду нематеријалне штете се мора поднети у роковима прописаним одредбама члан 376 Закона о облигационим односима. Почетак рокова се везује за сазнање тужиоца за

штету и учиниоца. Тужилац је према достављеној медицинској документацији о насталим здравственим проблемима имао сазнање почетком 2013. године, као и сазнање о идентитету злостављача јер их је именовао већ у тужби коју је ради заштите од злостављања на раду поднео 2012. године. Тужилац је још 2016. године, када је преиначио захтев по тужби за заштиту од злостављања, знао за нематеријалну штету. Такође, протекао је објективни рок од пет година од дана када је извршена последња радња злостављања 24.05.2013. године, јер је тужба за накнаду нематеријалне штете поднета по протеклу законских рокова 21.07.2021. године. Стога је првостепена пресуда преиначена.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Законом о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС“ број 36/2010) између осталог је уређен и поступак заштите лица изложених злостављању на раду и у вези са радом. Поступак за заштиту од злостављања на раду се у складу са одредбама члана 13. до члана 22. тог закона остварује код послодавца. Међутим, закон предвиђа и судску заштиту запосленог од злостављања на раду (члан 29. до члана 33). С тим у вези, као један од тужбених захтева који запосленом стоји на располагању приликом остваривања права на судску заштиту, у складу са чланом 30. закона предвиђена је накнада материјалне и нематеријалне штете.

У конкретном случају тужбеним захтевом се тражи нематеријална штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа услед претрпљеног злостављања на раду. Право запосленог који је претрпео злостављање на раду на накнаду штете је регулисано одредбама Закона о облигационим односима, па се с тим у вези имају применити и одредбе овог закона које предвиђају застарелост потраживања накнаде штете.

Наиме, према члану 360. став 1-3. Закона о облигационим односима застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе када се дужник на њу позвао и ако је протекло одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе. Потраживање накнаде штете, у конкретном случају нематеријалне, у складу са чланом 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима застарева за три године од сазнања за штету и лице које је штету учинило (subjективни рок), а у сваком случају за пет година од када је штета настала (objективни рок). Према утврђеном чињеничном стању тужилац је у време злостављања на раду у периоду од 11.11.2011. године до 24.05.2013. године трпео душевне болове због повреде части и угледа због чега се лечио код психијатра. Тужилац је доставио извештаје лекара од 02.04.2013. године и 07.05.2013. године са дијагнозом која упућује на умерени повратни депресивни поремећај, па је тужилац како је правилно закључио другостепени суд од тада имао сазнање за насталу штету. Такође, тужилац је имао и сазнање о лицима која су штету учинила јер их је именовао у тужби коју је ради заштите од злостављања на раду поднео 03.09.2012. године, па је од означених датума до подношења тужбе у овој парници (21.07.2021. године) протекао subjективни рок од три године. Такође, протекао је и objективни рок од пет година имајући у виду да је последња радња злостављања учињена 24.05.2013. године. Стога је правилан закључак другостепеног суда да је потраживање тужиоца нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа услед претрпљеног злостављања на раду застарело.

Код изложеног, неосновано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права и с тим у вези да се почетак рока застарелости рачуна од достављања пресуде Врховног касационог суда Рев2 3221/2019 од 09.07.2020. године када је тужилац имао сазнање да је тужени одговоран за злостављање на раду.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**